

DE SCALA SANTA

U weet het misschien: we zijn naar Rome geweest. Het was een rijke ervaring. Ik had een heel programma gemaakt van de dingen die we wilden zien. En daar hoorde ook de Scala Santa bij: de trap die leidt naar een eeuwenoude pauselijke kapel. Het zou de trap zijn van de Burcht van Pilatus: de trap die Jezus ooit beklom. Die trap zou in de vierde eeuw van Jeruzalem naar Rome zijn vervoerd. 'Zou' schrijf ik steeds, want het is meer legende dan feit. Maar toch heeft die trap op mij nog de meeste indruk gemaakt.

Scala Santa – 'heilige trap' betekent dat. En dat die trap voor veel mensen heilig is, merk je als je er bent. Geen voet mag die trap betreden. Daarom is hij bekleed met hout. Gelovigen mogen de trap alleen beklimmen op hun knieën. Dat doen er per dag vele. Harry Mulisch beschrijft het in zijn roman *De ontdekking van de hemel*: 'Op de zwak stijgende treden, nog geen drie meter breed, knielden tien of twaalf mannen en vrouwen, met gebogen hoofd biddend, hun rug en schoenzolen naar hem toe. Ze hadden de roerloosheid van mensen op een roltrap, maar de trap rolde niet, de trap stond stil; nu en dan werkte iemand zich moeizaam naar de volgende trede.' Boven aan de trap bevindt zich een enorm fresco van de gekruisigde Christus. Daar is de gang van de

gelovigen dan ook op gericht.

Een nuchtere protestant vindt zulke zaken al snel poespas of bijgeloof. Toch heeft het mij diep geraakt. Waarom? Toen ik er later over nadacht, ontdekte ik dat er twee redenen waren. Allereerst: op zo'n plek wordt zichtbaar hoeveel mensen getroost worden door het geloof dat Christus zich met hun lijden vereenzelvigd heeft. Het volkse katholicisme is – ondanks alle pracht en praal in de kerk - vooral een godsdienst voor en van de lijdenden. Dat merk je op verschillende plekken in Rome, maar zeker bij de Scala Santa. Maar ik was ook nog om een andere reden onder de indruk, namelijk van het levende besef dat bepaalde tijden en plaatsen heilig zijn. Dat op bepaalde plekken en tijden het goddelijke mysterie je rakelings nabij komt.

Toen een toerist met rugzak en plompe wandelschoenen argeloos de trap betrad, had ik hem er dan ook wel af willen schreeuwen. Zeker toen hij vervolgens de knielende gelovigen om hem heen op zijn gemak ging staan te bekijken met de lege blik van iemand die denkt: 'Wat doen die mensen gek!' De man wist duidelijk niet waar hij was. Wat een contrast met de mensen om hem heen!

Maar toen ineens realiseerde ik me: daar staat niet zomaar een man, daar staat misschien wel De Moderne Westerling in het algemeen. De mens die alle gevoel voor heiligheid en compassie heeft verloren, omdat hij leeft in een onttoverde wereld waar alles te koop is. Arme man. Hij was, zonder het te weten, misschien wel de grootste toberd op die trap.